

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

04 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

a examinat admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Lisnic Elena și de către Ion Morari, Serghei Pavlioglo, Anatolie Lucașciuc, prin care se solicită casarea sentinței Judecătorei Edineț, sediul Ocnîța din 21 ianuarie 2019 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 12 iunie 2019, în cauza penală în privința lui:

Botnari Dumitru XXXXX, născut la
XXXXX, originar și locuitor în v,

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 26.12.2018 – 21.01.2019;

Instanța de apel: 12.02.2019 - 12.06.2019;

Instanța de recurs: 18.10.2019 – 04.12.2019;

Asupra recursurilor ordinare declarate, în baza actelor din dosar, Colegiul Penal

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătorei Edineț, sediul Ocnîța, din 21 ianuarie 2019, Botnari Dumitru a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 42 alin. (2) și (3), 46, 217¹ alin. (4), lit. b) și d) Cod penal la 5 ani și 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate care implică gestionarea substanțelor narcotice pe un termen de 4 ani.

În baza art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilit definitiv pedeapsa sub formă de 6 ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate care implică gestionarea substanțelor narcotice pe un termen de 4 ani.

Solicitarea procurorului privind încasarea de la inculpat a cheltuielilor judiciare în mărime de 2800 lei a fost respinsă, ca neîntemeiată.

Cauza a fost judecată în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, *în fapt*, a constatat că, Botnari Dumitru, în perioada iunie 2016 - martie 2017, împreună cu alte persoane, în privința

căroră cauza a fost disjunsă au constituit un grup criminal organizat, adică a unei reuniuni stabile de persoane care s-au organizat în prealabil în vederea circulației ilegale a drogurilor, etnobotanicelor și analogice acestora, în proporții deosebit de mari, având un plan bine determinat de activitate infracțională, caracterizat printr-un înalt grad de coordonare între membrii săi, cu caracter retras și nivel de izolare în societate, cu regulile sale de comunicare, disciplină, cu desemnarea rolurilor și funcțiilor membrilor grupului, unde, Botnari Dumitru domiciliat în mun. Chișinău, având rolul de asigurare a membrilor grupului criminal cu droguri, etnobotanice și analogice acestora, iar alte persoane, având rolul de depozitare și organizarea distribuirii drogurilor.

Astfel, acționând potrivit rolurilor stabilite, urmărind realizarea unui scop infracțional unic, unii membri a grupului criminal acumulați mijloacele bănești din rezultatul realizării drogurilor cetățenilor, bani care ulterior erau transmiși prin intermediul rutelor regulate pentru transportul de pasageri sau depuși pe unul din conturile bancare indicate de către Botnari Dumitru, ca urmare, ultimul expedia prin intermediul transportului de pasageri sub formă de bagaj, droguri, care erau recepționate de către membrii grupului criminal și transmise pentru asigurarea distribuirii acestora conform rolurilor fiecăruia, totodată, primii lăsându-și o anumită cantitate de droguri pentru consum personal și pentru clienții fiecăruia separat.

Așadar, Botnari Dumitru împreună cu alte persoane, acționând potrivit rolurilor stabilite, urmărind realizarea unui scop infracțional unic, i-au realizat droguri AB-Chiminaca/AB-Fubinaca (spice), pentru consum personal, în cantități necunoscute, unei persoane (în jur de 30 de cazuri), contra sumelor ce variau între 50 și 100 lei, precum și droguri sub formă de AB-Chiminaca/AB-Fubinaca (spice), pentru consum personal, în cantități necunoscute, altor două persoane, contra sumei ce varia între 100 și 200 de lei.

În aceleași circumstanțe la 24 februarie 2017, intenționat, acționând potrivit rolurilor stabilite, urmărind realizarea unui scop infracțional unic, după ce drogurile erau expediate de către Botnari Dumitru și depozitate la altă persoană, ultimul i-a dat spre realizare unui alt membru al grupului, pe care în aceeași zi, le-a realizat unei persoane, în or. Ocnița, contra sumei de 400 lei, droguri, care conform raportului de expertiză tehnică-criminalistică nr.34/12/1-3 R-240 din 28.02.2017, în masa vegetală expertizată s-a depistat AB-Chiminaca ($C_{20}H_{28}FN_4O_2$). Cantitatea drogurilor AB-Chiminaca, fiind de 1,428 grame, ceea ce constituie proporții deosebit de mari.

La 02 martie 2017, intenționat, acționând potrivit rolurilor stabilite, urmărind realizarea unui scop infracțional unic, o persoană a primit pentru realizare de la o altă persoană droguri expediate de către Botnari Dumitru, pe care în aceeași zi, le-a realizat în or. Ocnița, contra sumei de 500 lei, droguri, care conform raportului de expertiză tehnică-criminalistică nr.34/12/1-R-274 din 09.03.2017, în masa vegetală expertizată s-a depistat ABFubinaca ($C_{20}H_{21}FN_4O_2$). Cantitatea drogurilor AB-Fubinaca, fiind de 5,936 grame, ceea ce constituie proporții deosebit de mari.

La 28 martie 2017, fiind efectuată percheziție la domiciliul lui Botnari Dumitru amplasat în XXXXX, au fost depistate și ridicate: un fragment de butelie de polietilenă transparentă; 59 pachetele de tip „zip lock„ (în unele cu particule unice de masă vegetală cafenie); 2 fragmente de folii de staniolă, pe care se observă depuneri de culoare cafenie.

Conform raportului de expertiză nr. 34/12/2-R-450 din 19 aprilie 2017, a fost emisă concluzia, că pe suprafața internă a fragmentului de butelie din plastic și pe suprafața foliilor de staniol, care au fost depistate și ridicate la 28 martie 2017, în cadrul percheziției efectuate la domiciliul cet. Botnari Dumitru s-a depistat - rășină de canabis. Rășină de canabis se atribuie la substanțele stupefiante, droguri de origine vegetală, neutilizate în scopuri medicinale, obținută artizanal în rezultatul întrebuițării produselor din plante de cânepă.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, în termenul și modul prevăzut de art. 401-402 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea sentinței în latura ce ține de respingerea cerinței de încasare a cheltuielilor judiciare din contul inculpatului și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie încasat de la Botnari Dumitru în contul statului, suma de 2800 lei, în calitate de cheltuieli judiciare pentru efectuarea expertizelor.

În motivarea apelului procurorul a indicat că instanța incorect a ajuns la concluzia de a nu încasa cheltuielile judiciare. Potrivit art. 143 alin. (1) pct. 6), expertiza judiciară se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea altor cazuri când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză. În prezenta cauză penală se atestă o asemenea situație, or doar prin intermediul concluziilor experților poate fi determinată dacă masa vegetală uscată, mărunțită, de culoare verde, se atribuie la categoria substanțelor stupefiante, cât și cantitatea acestora.

Astfel, apelantul consideră în temeiul art. 227 alin. (1) și 229 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuielile pentru efectuarea expertizei urmează a fi încasate de la inculpat în beneficiul statului

3.1 Sentința a fost contestată cu apel de către avocatul Bahov Igor în interesele inculpatului, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care lui Botnari Dumitru să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă.

În motivarea apelului, autorul invocă, că în sentința de condamnare instanța de judecată a enumerat circumstanțele agravante și atenuante ale cauzei, însă la individualizarea pedepsei nu a ținut cont de aceste circumstanțe. În calitate de circumstanțe atenuante urmează a fi reținute următoarele aspecte:

- inculpatul a recunoscut vina în săvârșirea infracțiunii, ca urmare a solicitat examinarea prezentei cauze penale într-o procedură specială conform prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală. Solicitând examinarea cauzei penale conform art. 364¹ Cod de procedură penală inculpatul:

- s-a căit sincer de cele comise;

- a contribuit activ la desfășurarea urmăririi penale, a relatat cu exactitate cum, unde și în ce circumstanțe a fost comisă infracțiunea;

- nu s-a aflat la evidența medicului psihiatru sau a celui narcolog.

3.2 Împotriva sentinței au declarat apeluri Lucașciuc Anatolie, Morari Igor și Pavlioglo Serghei, persoanele în privința cărora cauza a fost disjunsă, prin care au solicitat repunerea în termen a apelurilor, admiterea lor ca parte în proces, cu posibilitatea de a lua cunoștință cu materialele cauzei, casarea sentinței, respingerea cererii lui Botnari Dumitru de judecare a cauzei în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei după regulile procedurii generale și pronunțarea unei noi hotărâri.

În motivarea cerințelor, apelanții au invocat, că aceștia nu au fost prezenți la pronunțarea prezentei sentințe, despre existența ei au aflat la data de 14.03.2019, tot la 14.03.2019 au constatat că prin sentința dată le-au fost încălcate mai multe drepturi fundamentale: dreptul la apărare, dreptul la un proces public, dreptul de a face declarații în fața instanței, cât și prezumția nevinovăției, or, cauza dată a fost examinată doar în privința lui Botnari Dumitru. Cauza penală de învinuire a lui Botnari Dumitru a fost disjunsă din cauza penală de acuzare a lor, și judecată în procedura art. 364¹ Cod de procedură penală. Lecturând fapta imputată lui Botnari Dumitru în rechizitoriu, constată că fapta imputată lui inculpat în rechizitoriu nu este concretă, lipsește obiectul material al infracțiunii. Insuficiența probatoriului nu poate fi complinită sau acoperită prin declarațiile inculpatului de recunoaștere a faptelor. Apelanții au indicat că un alt viciu care a afectat sentința constă în neaudierea inculpatului conform regulilor pentru audierea martorului. Conform art. 394 Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței trebuie să cuprindă probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins aceste probe. Lecturând textul sentinței, au constatat că în partea descriptivă lipsesc declarațiile inculpatului Botnari Dumitru.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 12 iunie 2019, apelurile declarate de Lucașciuc Anatolie, Morari Igor și Pavlioglo Serghei au respinse ca inadmisibile, iar apelul procurorului și avocatului Bahov Igor în interesele inculpatului, au fost respinse ca nefondate cu menținerea sentinței.

Apelul procurorului și apelul avocatului Bahov Igor în interesele inculpatului s-au respinse ca nefondate, sentința s-a menționat fără modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, apelurile declarate de Lucașciuc Anatolie, Morari Igor și Pavlioglo Serghei sunt inadmisibile, dat fiind că ei nu sunt titulari ai dreptului de apel. Persoanele semnatare ale apelurilor nu fac parte din categoria persoanelor care sunt indicate în art. 401 Cod de procedură penală și care pot declara apel, totodată acestora nu le-au fost prejudiciate drepturile sau interesele legitime în cadrul cauzei penale date, din care considerente apelurile acestora au fost respinse ca inadmisibile.

Analizând probele administrate de instanța de fond, materialele cauzei, instanța de apel a reținut, că la examinarea cauzei respective s-a dat eficiență prevederilor art. 93-101, 26-27 Cod de procedură penală, instanța a dat aprecieri probelor prezentate prin prisma pertinentei, concludenței, coroborării lor, în baza probelor acumulate just a reținut starea de fapt și de drept pe cauză, corect a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 42 alin. (2), (3), 46, 217¹ alin. (4) lit. b), d) Cod penal, fapt ce nu se contestă de părți, sentința fiind contestată în latura aplicării pedepsei inculpatului și a cheltuielilor judiciare.

Mai mult, judecarea cauzei a avut loc în procedură simplificată, în baza prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală. În instanța de fond inculpatul a depus cerere prin care a solicitat judecarea cauzei sale în baza probelor administrate în faza urmăririi penale, prin care recunoaște săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și solicită ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, cerere, care a fost acceptată de instanța de fond.

La determinarea pedepsei instanța de fond a ținut cont de toate circumstanțele ce s-au stabilit pe cauză, în corespundere cu prevederile art. 61, 75 Cod penal, a aplicat o pedeapsă corespunzătoare caracterului și gradului de pericol social, personalității inculpatului, care nu este la prima abatere cu legea. Inculpatul anterior a fost în conflict cu legea penală, săvârșind mai multe infracțiuni similare, fiind condamnat pentru comiterea acestora, însă nu a pășit pe calea corijării și a comis infracțiunea în cauză, fără a conștientiza acțiunile sale.

Faptele date denotă, că este ineficientă stabilirea în privința inculpatului a unei pedepse mai blânde, urmând a fi respinse argumentele apelantului în acest sens. Aplicarea unei pedepse mai blânde va fi ineficientă și nu va atinge scopurile puse față de pedeapsa penală, cu atât mai mult că anterior inculpatul a beneficiat de pedeapsa amenzii și pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității. În așa mod, inculpatului i-a fost numită pedeapsa în limitele prevăzute de sancțiunea legii în comiterea căreia el a fost recunoscut vinovat, ținându-se cont și de prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, i-au fost reduse limitele pedepsei aplicate, din aceste motive temei pentru atenuarea pedepsei nu sunt.

Privitor la solicitarea acuzatorului de stat referitor la încasarea de la inculpat a cheltuielilor judiciare în mărime de 2800 lei pentru efectuarea rapoartelor de constatare tehnico-criminalistice și de expertiză au fost respinse ca fiind neîntemeiată.

În corespundere cu art. 227 alin. (1), 229 alin. (1)- (3) Cod de procedură penală, instanța de apel constată incapacitatea de plată a inculpatului ce urmează să-și execute pedeapsa închisorii, nefiind încadrat în câmpul muncii nici până la reținerea și aflarea sub arest, și respectiv neavând un izvor stabil de venit, ce ar putea asigura traiul decent al său, astfel încât încasarea sumei solicitate de procuror, i-ar putea afecta considerabil starea financiară destul de precară, motiv pentru care solicitarea procurorului a fost respinsă.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, procurorul și părțile interesate au atacat-o cu recursuri ordinare, solicitând casarea deciziei Curții de Apel Bălți din 12.06.2019.

6.1 Procurorul a atacat-o cu recurs ordinar, invocând art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și solicitând casarea acesteia cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată pentru a fi încasate cheltuielile de judecată în beneficiul statului.

În recurs, recurentul menționează că:

- hotărârea atacată nu cuprinde motive pe care s-a întemeiat soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii și este neclară;

- este neargumentat excluderea încasării din contul lui Botnari Dumitru în beneficiul bugetului de stat a cheltuielilor de judecată în sumă de 2800 lei.

Concretizează că prin Legea nr. 316 din 22.12.2017, art. 142 alin. (2) Cod de procedură penală care prevede că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute de alin. (2) se face din contul mijloacelor bugetului de stat, a fost abrogat.

De asemenea, indică art. 229 alin. (1), 228 alin. (3) și 229 alin. (3) Cod de procedură penală prin care sunt stipulate achitarea cheltuielilor de judecată de către condamnat

6.2 Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, Lucașciuc Anatolie, Morari Igor și Pavlioglo Serghei au contestat-o, solicitând casarea sentinței și deciziei Curții de Apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată. Consideră că li s-au încălcat drepturile procesuale.

Au invocat încălcarea mai multor drepturi la apărare, la un proces public, cât și prezumția nevinovăției, cauza fiind examinată doar în prezența lui Botnari Dumitru.

Lecturând fapta imputată inculpatului în rechizitoriu, au constată că fapta imputată lui Botnari Dumitru nu este concretă, lipsește obiectul material al infracțiunii (cantități necunoscute). Insuficiența probatoriului nu poate fi complinită sau acoperită prin declarațiile inculpatului de recunoaștere a faptelor.

Indică, că un alt viciu care a afectat sentința constă în neaudierea inculpatului conform regulilor pentru audierea martorului. Conform art. 394 Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței trebuie să cuprindă probele pe care se întemeiază concluziile

instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins aceste probe.

Cu referire la motivarea soluției de către instanța de apel că nu sunt titulari al dreptului de apel, invocă prevederile art. 401 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, prin care *orice persoană ale cărei interese legitime au fost prejudiciate printr-o măsură sau printr-un act al instanței pot depune apel*. Instanța nu este în drept să determine dacă au fost sau nu lezate interesele lor prin sentința supusă apelului.

Ca urmare, consideră că instanța de apel a admis grave erori față de fapt și de drept, și nu s-a expus asupra temeiurilor și motivelor invocate de către Lucașciuc Anatolie, Morari Igor și Pavlioglo Serghei în apel.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, fără citarea părților, în baza motivelor invocate în recursuri și în raport cu actele cauzei, Colegiul Penal conchide asupra inadmisibilității acestora, pentru următoarele considerente.

Verificând materialele cauzei, Colegiul Penal constată că, temeiurile invocate de recurenți, prevăzute în art. 427 alin. (1)pct. 6) Cod de procedură penală, nu și-au găsit confirmarea la examinarea recursurilor declarate, dat fiind faptul că, instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Referitor la cerințele procurorului de încasare a cheltuielilor de judecată -2800 lei, pentru rapoartele de expertiză tehnică-criminalistică, instanța de recurs consideră că această sumă nu este confirmată legal, fiind anexată copia neconfirmată a bonului de plată, astfel această cerință la moment este neîntemeiată.

Conform conținutului deciziei din 12 iunie 2019, instanța de apel a motivat respingerea cererii de apel a procurorului referitor la cheltuielile de judecată argumentând cu imposibilitatea încasării lor de la făptuitor în bugetul statului.

Colegiul Penal consideră vădit nefondat recursul procurorului în partea ce ține de necasarea cheltuielilor de judecată pentru efectuarea expertizelor, deoarece în dispoziția art. 143 alin. (1) Cod de procedură penală, este stipulat expres că expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în aliniatul nominalizat, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul. De asemenea, conform prevederile art. 227 alin. (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate. Totodată urmează de menționat că legislația în vigoare nu prevede expres compensarea cheltuielilor suportate de stat pentru efectuarea expertizelor judiciare de la inculpat. În asemenea condiții, recursul procurorului este vădit neîntemeiat și urmează a fi respins.

Recursurile lui Lucașciuc Anatolie, Morari Igor și Pavlioglo Serghei privind dreptul lor la apel/ recurs a fost bine argumentat de instanța de apel invocând art. 401 alin. (1) Cod de procedură penală, persoanele semnatare ale recursului nu fac parte din categoria persoanelor care sunt indicate și care pot declara apel, totodată acestora nu le-au fost prejudiciate drepturile sau interesele legitime în cadrul cauzei penale date.

Recursurile nu sunt întemeiate și urmează a fi respinse alegațiile, precum că prin prezenta decizie sunt afectate drepturile și interesele lui Lucașciuc Anatolie, Morari Igor și Pavlioglo Serghei.

Mai mult, Colegiul Penal notează că, Lucașciuc Anatolie, Morari Igor și Pavlioglo Serghei au omis să formuleze careva critici plauzibile privitor la ilegalitatea hotărârii contestate, limitându-se doar la descrierea succintă a dorinței sale de a participa la ședință, ceea ce nu se subscrie nici unui temei de casare, din cele stipulate în art. 427 Cod penal.

Colegiul Penal ține să noteze că, de principiu, instanța de recurs preia spre examinare doar acele critici, care sunt corespunzător argumentate de recurenți, cu indicarea legăturii cauzale dintre eroare de drept pretinsă că a fost admisă de instanța inferioară și circumstanța de fapt a cauzei căreia aceasta se circumscrie.

Astfel, apelurile declarate de Lucașciuc Anatolie, Morari Igor și Pavlioglo Serghei sunt inadmisibile, dat fiind că ei nu sunt titulari ai dreptului de apel.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul Penal,

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Lisnic Elena și de către Ion Morari, Serghei Pavlioglo, Anatolie Lucașciuc, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 12 iunie 2019, în cauza penală în privința lui Botnari Dumitru, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată la 30 decembrie 2019.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Liliana Catan

Ion Guzun